

นโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์
บนฐานความต้องการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
Education Management Strategies for Developing a General Education Social
Science Curriculum Aligned with Undergraduate Needs: A Case Study at
Princess of Naradhiwas University

นวลปราง อรุณจิต^{1*} โสภารรรณ หนูกุ้ง¹ ฮัสสัน ดุมาลี¹
Nualprang Aroonjit^{1*}, Sopawan Nookung¹, Hussan Dumalee¹

(Received: April 29, 2024; Revised: July 15, 2024; Accepted: August 15, 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษานโยบายการศึกษาและความต้องการในการพัฒนาศึกษาหลักสูตร 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ วิธีการศึกษาใช้การวิจัยแบบผสมผสานเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 471 คน วิเคราะห์ข้อมูลและนัยสำคัญทางสถิติ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่มตัวแทนนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี จากต่างสาขา จำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพร้อมกับข้อมูลเชิงปริมาณ จัดกลุ่มข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และอภิปรายผล ผลการวิจัยพบว่า 1) นโยบายการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมีกรอบแนวทางการพัฒนาตามนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุดคือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมาคือด้านความรู้ และการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความต่างหลากหลาย และข้อเสนอการวิจัย คือ การพัฒนาหลักสูตรบนฐานความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บูรณาการศาสตร์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: นโยบายการศึกษา หลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University

*Corresponding author. E-mail: nualprang.a@pnu.ac.th

Abstract

This research article examines two key areas: 1) the educational promotion policies aimed at developing the General Education Curriculum (GEC) and 2) the educational management needs that influence policy and curriculum development in alignment with the requirements of bachelor's degree candidates at Princess of Naradhiwas University (PNU). A mixed methods approach was employed, with quantitative data collected from a sample of 471 undergraduate students at Princess of Naradhiwas University (PNU) and analyzed to determine statistical significance. Qualitative data was gathered from focus groups comprising eight students from various faculties and subjects. This qualitative data was analyzed in conjunction with the quantitative findings, with both sets of data grouped and analyzed together to discuss the results. The data analysis revealed that: 1) education promotion policies by regional universities were implemented locally in alignment with development goal, educational frameworks, and sustainability objectives; 2) PNU undergraduates primarily sought educational management policies that offered the highest practical applications for daily life, with a secondary emphasis on knowledge that promotes coexistence in a diverse diversity. The research recommendation advocates for the development of the General Education Curriculum (GEC) based on student needs, with a focus on humanities and social sciences while integrating knowledge from health sciences and technology. The goal is to establish policies that formulate curricula in line with Sustainable Development Goals (SDGs).

Keywords: Education policy, General Education Curriculum (GEC), Sustainable Development Goals (SDGs)

บทนำ

การศึกษานับเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เชื่อมโยงมิติความรู้ความสามารถและทักษะการดำเนินชีวิต และเป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการสังคมทั้ง 7 ด้าน อันประกอบด้วย การศึกษา (Education) สุขภาพอนามัย (Health) ที่อยู่อาศัย (Housing) การทำงานและการมีรายได้ (Employment and income maintenance) ความมั่นคงทางสังคม (Social security) บริการสังคม (General social services) นันทนาการ (Recreation) การศึกษาจึงมีความสำคัญในมิติการสร้างการเข้าถึงและการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง (กิตติพัฒน์ นนทปัทมดุลย์, 2565)

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีกลไกการพัฒนามหาวิทยาลัยที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่สนองตอบความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน โดยยุทธศาสตร์ที่ได้นำมาใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยทั้ง 5 พันธกิจ ได้แก่ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การผลิตงานวิชาการงานสร้างสรรค์และงานวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และการบริหารและการจัดการภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลาในหลายด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (จงรัก พลาศัย, 2557) มหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริการวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการกิจหลักของมหาวิทยาลัย และด้านโครงสร้างองค์การ (ประทีป หมวกสกุล และคณะ, 2556)

การพัฒนาหลักสูตรศึกษาทั่วไปมีความสำคัญในมิติการพัฒนาทักษะความรู้ของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ การส่งเสริมความรู้และทักษะความสามารถทางสังคม การวิจัยครั้งนี้ จึงพิจารณาความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจมหาวิทยาลัย รวมถึงปัญหาความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาสู่การพัฒนานโยบายการศึกษา ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายสวัสดิการด้านการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ด้วยการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการศึกษาและความต้องการในการพัฒนาศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

นโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในทศวรรษที่ 21 มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (The Sustainable Development Goals – SDGs) ซึ่งเป็นกรอบเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ตามที่องค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UN Thailand) ได้วางเป้าหมายให้ประชาชนทุกคนในประเทศนำกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) จากผลการประเมินความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย [สกว.], 2560) รายงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (สศช.) ระบุว่า ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายหัวข้อที่ 1 ขจัดความยากจน (No poverty) และยังมีเป้าหมาย SDGs ที่มีสัดส่วนของตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมายแล้ว และมีแนวโน้มจะบรรลุตามเป้าประสงค์ระยะยาว คือ การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 4 คุณภาพการศึกษา โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทประเทศไทย ในเป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ไกรสร วันละ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, 2564) การศึกษานำไปสู่การพัฒนาสังคมและชุมชน นอกจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับการจัดการคุณภาพการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน และการปรับใช้กับสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นแนวทาง การจัดการด้านคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม (พรรณเพ็ญ พลาชัย, 2561) จากผลการประเมินความก้าวหน้า พบว่า จังหวัดนราธิวาสยังขาดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายด้านการศึกษาบางประการ ดังนั้น มหาวิทยาลัยในพื้นที่จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในด้านฐานข้อมูลรวมถึงสะท้อนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาสู่การพัฒนา (สกว., 2560)

การกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีความเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าสถานะข้อมูลตัวชี้วัดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดเป้าหมายการดำเนินการเกี่ยวกับ การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความเสมอภาคทางเพศ และสิทธิมนุษยชน หลักสูตรรวมถึงนโยบายการศึกษาของประเทศ ยังไม่บรรลุเป้าหมายหรือยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะตอบเป้าประสงค์ดังกล่าว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) จึงนับเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับนโยบายระดับประเทศ การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (สุนันท์ สีพาย และไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2561) รวมถึงการศึกษาที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (นวลปราง อรุณจิต และคณะ, 2560)

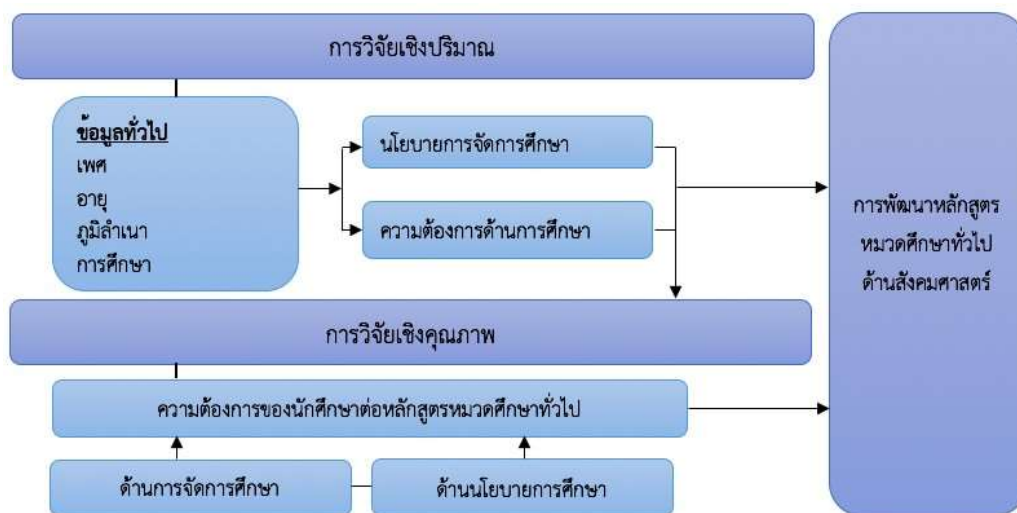
การที่จะพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ จึงจำเป็นต้องประเมินนโยบายการศึกษาของมหาวิทยาลัย เป็นกรอบแนวคิดการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อประกอบกับการพิจารณาความต้องการต่อการจัดการศึกษาที่นำมาจากพันธกิจของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ 2) การพัฒนาทักษะ 3) การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) การบริการวิชาการ 5) การทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรม 6) ด้านการวิจัยนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี 2) ประสบการณ์ ความรู้ 3) ลักษณะพื้นที่ ที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม 4) ความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา 5) ความหลากหลายทางวัฒนธรรม 6) การอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม 7) เอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น (จงรัก พลาชัย,

2557; ประทีป หมวกสกุล และคณะ, 2556; นวลปราง อรุณจิต และคณะ 2560) เช่น การบูรณาการการเรียน การสอนและการบริการวิชาการทำนุศิลปวัฒนธรรม (เดชดนัย จั๋ยชุม และคณะ, 2558)

ขณะเดียวกัน การพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป ควรคำนึงถึงการบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทักษะทางภาษาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาบัณฑิตในพื้นที่ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เช่น ความจำเป็นในการพัฒนาการเขียนของนักศึกษาและการใช้ภาษาไทยของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (วันชัย แก้วหนูนวล และภัทร์ธีรา ฉลองเดช, 2561) ภาษาต่างประเทศ เช่น การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้ภาษามลายู การใช้คำศัพท์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา (ซาฮีฎีน นิติภาค และคณะ, 2560) การพัฒนาทักษะทางภาษาการเขียนอักษรจีน (ปาริษา รักเกื้อ และคณะ, 2567) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่ ทั้งรูปแบบการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี รวมถึงการ บริการวิชาการแก่นักเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส (ฟารีดา กิตติวิโรจน์ และคณะ, 2560)

สามารถกล่าวได้ว่า ความต้องการต่อการจัดการศึกษามีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรศึกษาทั่วไปและเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดนโยบายการศึกษาในรูปแบบการพัฒนาจากฐานล่างสู่เบื้องบน (Bottom up) การวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงประยุกต์ใช้แนวคิดและกำหนดตัวแปรต้น คือ เพศ สังกัดคณะ/สถาบัน และภูมิสำเนาของนักศึกษา มีตัวแปรตาม คือ ความต้องการการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยมีกรอบ ในการวิจัยดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยใช้การวิจัยเป็นลำดับ (Sequential transformative) ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วจึง

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลทั้งสองส่วนเท่า ๆ กัน ด้วยวิธีการวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เรียนในรายวิชาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,067 คน กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคำนวณตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 354 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการต่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการศึกษา คณะ ภูมิภาค

นโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์

ตอนที่ 2 ความต้องการที่มีต่อนโยบายการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์

โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของ Likert โดยกำหนดคะแนนของคำตอบแต่ละข้อดังนี้

มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
มาก	คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

ส่วนเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน กำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51-5.00	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.51-4.50	อยู่ในระดับ	มาก
2.51-3.50	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51-2.50	อยู่ในระดับ	น้อย
1.00-1.50	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงคกับคำถาม (IOC: Index of Item Object Congruency) จากนั้นนำผลการพิจารณาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องยิ่งขึ้น ใช้เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยปรับปรุงข้อที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.941

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการชี้แจงวัตถุประสงค์และการดำเนินการวิจัยโดยแจ้งสิทธิอาสาสมัคร ผู้มีส่วนร่วมวิจัยในการให้ข้อมูลโดยสมัครใจและสามารถให้ข้อมูลตลอดจนสิ้นสุดกระบวนการ สถานที่ดำเนินการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2566 ถึง พฤศจิกายน 2566 โดยเก็บสอบถามทางออนไลน์กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ยึดถือการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอเก็บข้อมูล โดยจากความยินยอมของผู้ให้ข้อมูลโดยจะทำการรักษาข้อมูลอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและปกปิดชื่อเป็นความลับ และคัดเลือกเฉพาะผู้มีความสมัครใจ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 471 ชุด ซึ่งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 354 ชุด ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การเปรียบเทียบข้อมูลความต้องการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำมาวิเคราะห์เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากนักศึกษาตัวแทนคณะ/กลุ่มสาขาวิชา จัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 สาขา ตามโครงสร้างมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

2.1 สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ จำนวน 3 คน

2.2 สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 2 คน

2.3 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา จำนวน 3 คน

รวมทั้งหมด จำนวน 8 คน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในขั้นตอนแรก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เชิงคุณภาพในขั้นตอนต่อมาโดยการสนทนากลุ่ม เพื่อให้เห็นถึงผลการวิจัยเชิงปริมาณในภาพกว้างและการวิจัยเชิงคุณภาพในการให้ข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะใช้ข้อมูลมาสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังแสดงในผลการวิจัย

ผลการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เรียนในรายวิชาสาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,067 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 471 คน ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังตารางที่ 1

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	173	36.70
หญิง	298	63.30
อายุ		
ต่ำกว่า 19 ปี	132	28.00
19-20 ปี	299	63.50
21 ปี ขึ้นไป	40	8.50
ภูมิลำเนา		
จังหวัดนราธิวาส	323	68.60
จังหวัดปัตตานี	79	16.80
จังหวัดยะลา	49	10.40
จังหวัดพื้นที่นอก 3 จังหวัดชายแดนใต้	20	4.20
คณะที่ศึกษา		
คณะแพทยศาสตร์	4	0.80
พยาบาลศาสตร์	15	3.20
คณะเกษตรศาสตร์	28	5.90

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	86	18.30
คณะวิศวกรรมศาสตร์	189	40.10
คณะวิทยาการจัดการ	45	9.60
คณะศิลปศาสตร์	92	19.50
สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา	11	2.30
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในราชิวาส	1	0.20
รวม	471	100.00

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

เพศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 298 คน (ร้อยละ 63.30) และเพศชาย จำนวน 173 คน (ร้อยละ 36.70)

อายุ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีช่วงอายุระหว่าง 19-20 ปี จำนวน 299 คน (ร้อยละ 63.50) รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 19 ปี จำนวน 132 คน (ร้อยละ 28.00) และมีอายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน (ร้อยละ 8.50) ตามลำดับ

ภูมิลำเนา นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 323 คน (ร้อยละ 68.60) รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 16.80) และน้อยที่สุด จังหวัดพื้นที่นอก 3 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 4.20) ตามลำดับ

การศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 189 คน (ร้อยละ 40.10) รองลงมาคือ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 92 คน (ร้อยละ 19.50) และน้อยที่สุด วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในราชิวาส จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.20) ตามลำดับ

นโยบายการจัดการศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ตามพันธกิจ คือการผลิตผลงานวิชาการ งานสร้างสรรค์และงานวิจัย บริการวิชาการและวิชาชีพ การทำนุบำรุงศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ โดยผลการความต้องการของนักศึกษาต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป รายละเอียดดังตารางที่ 2

2. นโยบายการจัดการศึกษา

ตารางที่ 2 ความต้องการการจัดการศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ของนักศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้	4.41	0.687	มาก
ด้านการพัฒนาทักษะ	4.39	0.705	มาก
ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.44	0.691	มาก
ด้านการบริการวิชาการ	4.27	0.762	มาก
ด้านการทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรม	4.37	0.723	มาก
ด้านการวิจัย	4.17	0.811	มาก

จากตารางที่ 2 นโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีความต้องการการจัดการศึกษาด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.691) รองลงมาคือ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.687) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.811) ตามลำดับ

จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ประเด็นนโยบายการจัดการศึกษา นักศึกษามีความต้องการรายวิชาที่ตอบโจทย์เรื่องการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ความต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรม โดยการจัดการศึกษาในรายวิชามนร.เพื่อสังคมพหุวัฒนธรรม รายวิชามนุษย์และสังคม รายวิชาสังคมวิทยาจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งมีส่วนในการส่งเสริมเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา นอกจากนี้ รายวิชาที่สอดคล้องกับ ประสบการณ์ ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี ลักษณะพื้นที่ การอยู่ร่วมกันของคน ที่ควบคู่กับการพัฒนาทักษะความสามารถด้านต่าง ๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ รายวิชาโลกและเหตุการณ์ปัจจุบัน รายวิชาทักษะการคิด รายวิชาสารสนเทศเพื่อการค้นคว้า และรายวิชาการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยต้องการให้มีการจัดรายวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

นอกจากนี้ ประเด็นการจัดการศึกษาและการวิจัย นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปว่ามีความเกี่ยวข้องในการสร้างพื้นฐานความเข้าใจ และมีความคิดเห็นต่อการวิจัยว่าจะมีความสำคัญในการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ ซึ่งเป็นวิชาเอกและวิชาเฉพาะ การสนทนากลุ่มมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นการศึกษาและวิจัยเป็นกระบวนการที่สำคัญในการต่อยอดความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา และการทำงานที่เกิดจากการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการต่อยอดงานวิจัย

3. ความต้องการที่มีต่อหมวดศึกษาทั่วไป

ตารางที่ 3 ความต้องการต่อการศึกษาลัทธิสหหมวดศึกษาทั่วไปของนักศึกษาระดับ

	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี	4.47	0.689	มาก
ประสบการณ์ ความรู้	4.48	0.687	มาก
ลักษณะพื้นที่ ที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม	4.48	0.690	มาก
ความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา	4.46	0.676	มาก
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.50	0.668	มาก
การอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม	4.50	0.655	มาก
เอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น	4.49	0.702	มาก

จากตารางที่ 3 ความต้องการต่อการศึกษาลัทธิสหหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาคิดเห็นว่าควรมีนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.655) และความหลากหลายทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.668) รองลงมาคือ เอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.= 0.702) และน้อยที่สุดคือ ความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.676) ตามลำดับ

จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ประเด็นความต้องการการจัดการศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ว่าต้องการการจัดการศึกษาด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันส่งผลต่อนโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของคน ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม โดยเสนอ การจัดงานบริการวิชาการและกิจกรรมจิตอาสา เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี

นอกจากนี้ นักศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย มีความคิดเห็นว่า ควรมีการบูรณาการศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมวดศึกษาทั่วไปทางด้านสังคมศาสตร์ระดับปริญญาตรี ได้แก่ รายวิชาภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษามลายู สาขาวิชาภาษาจีน และการบูรณาการเชิงปฏิบัติการ เช่น เพิ่มหน่วยการเรียนรู้การศึกษาภาคปฏิบัติ กิจกรรมการศึกษาดูงานและการฝึกอาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง นโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษา: การพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปบนฐานความต้องการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. นโยบายการศึกษาและความต้องการในการพัฒนาศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

รายวิชาศึกษาทั่วไป (General education) เป็นหมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565) การศึกษาด้านนโยบาย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปมีความสอดคล้องกับพันธกิจมหาวิทยาลัย ทั้ง 5 ได้แก่ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การผลิตงานวิชาการงานสร้างสรรค์และงานวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศาสนาและศิลปวัฒนธรรม และการบริหารและการจัดการภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (จงรัก พลาศัย, 2557; ประทีป หมวกสกุล และคณะ, 2556) ขณะเดียวกัน มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน

ปัจจุบันการตอบเป้าประสงค์ SDG 4 คุณภาพการศึกษาระดับประเทศยังมีข้อมูลไม่เพียงพอ การวิจัยครั้งนี้จึงเสนอ การศึกษาและวิจัยการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปเพื่อสามารถตอบเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน (SDG 4) ในพื้นที่ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านคณาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริการวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมความเข้มแข็งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย และด้านโครงสร้างองค์กร ลักษณะดังกล่าวเกิดจากการกำหนดนโยบายจากบนลงสู่ล่าง อย่างไรก็ตาม การกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาผ่านกลไกการพัฒนามหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่สนองตอบความต้องการของชุมชนท้องถิ่น เช่น การจัดทำหลักสูตรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการพัฒนามนุษย์และสังคม

นักศึกษาความต้องการ ความรู้ การพัฒนาทักษะ ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของหลักสูตร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมวดศึกษาทั่วไป ได้แก่ รายวิชาสารสนเทศและการค้นคว้างานวิชาการ วิชาทักษะการคิด วิชาการค้นคว้าสารสนเทศน์ ขณะที่ นักศึกษามีความต้องการด้านบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรม ด้านการวิจัย ในรูปแบบการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมโครงการของมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมงานครบรอบสถาปนามหาวิทยาลัยและการทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของ

เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ (2558) เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ในการบริการวิชาการองค์ความรู้ ด้านภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และเศรษฐกิจพอเพียงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการรักบ้านเกิด คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการ องค์ความรู้ ด้านภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และเศรษฐกิจพอเพียงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นโยบายการจัดการศึกษา มีความสอดคล้องกับสถานะข้อมูลตัวชี้วัดเป้าประสงค์ตัวชี้วัดเป้าหมาย การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความเสมอภาคและสิทธิมนุษยชน การวิจัยพบว่า รายวิชาที่นักศึกษาต้องการให้มีในการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มวิชาเทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มวิชาการเป็นพลเมืองโลก ที่เข้มแข็ง ได้แก่ รายวิชา มนร.เพื่อสังคมพหุวัฒนธรรม โลกและเหตุการณ์ปัจจุบัน ภาวะผู้นำและการทำงาน เป็นทีม สังคมวิทยาจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ เป้าหมายการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ยังจำเป็นต้องมีรายวิชาเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และการสร้างพลเมืองที่เข้มแข็งในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ จึงเสนอให้เพิ่มเติมรายวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ การเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การสร้างความเป็น ธรรมและการยอมรับความแตกต่างหลากหลายและการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม อันนำมาสู่การ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง สามารถประยุกต์ใช้ทักษะความรู้เพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน

2. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ บนฐานความต้องการของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ คือ การกำหนดนโยบายการ ส่งเสริมการจัดการศึกษา และการพัฒนาศึกษาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยอยู่บนฐานความต้องการของนักศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรหมวด ศึกษาทั่วไปในรายวิชาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เรื่อง คุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมงานวิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลการตอบเป้าประสงค์และการใช้ ประโยชน์เพื่อสังคม

การส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาและงานวิจัย การวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการต่อยอดนโยบาย การจัดการศึกษาในระดับมาก หมายถึงความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับ การวิจัยแนวทางการมีส่วนร่วมของนักศึกษากับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส ซึ่งพบว่า ความ ต้องการในการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาสอยู่ในระดับปานกลาง (นวลปราง อรุณจิต และคณะ, 2560) ขณะที่การวิจัย ความต้องการที่ส่งผลต่อยอดนโยบายการจัดการศึกษา อยู่ใน

ระดับมาก สะท้อนความสำคัญในการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการนำเสนอความต้องการและความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาควบคู่กับการมีส่วนร่วมและการพัฒนาท้องถิ่นชุมชน นับว่าเป็นหัวใจในการพัฒนาการศึกษา และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยซึ่งพบว่า นักศึกษามีความต้องการ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ที่เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นชุมชน เช่น กิจกรรมครบรอบสถาปนามหาวิทยาลัย และการบริการวิชาการ นอกจากนี้ นักศึกษาคิดเห็นว่าควรมีนโยบาย การส่งเสริมการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม และความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พบว่า ความต้องการของนักศึกษามีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เรื่องคุณภาพการศึกษา ที่มีตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมายแล้วและมีแนวโน้มจะบรรลุตามเป้าประสงค์ ระยะยาว (ไกรสร วันละ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, 2564) ประกอบกับความต้องการในการมีส่วนร่วม ของนักศึกษานักศึกษา ต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (นวลปราง อรุณจิต และคณะ, 2560)

ทิศทางการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างสมดุลระหว่างนโยบายการจัดการศึกษาระดับประเทศ และการนำนโยบายมาปฏิบัติ เพื่อสอดคล้องต่อความต้องการของท้องถิ่นชุมชนที่สามารถเกิดขึ้นได้โดยการ เปิดรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาเพื่อผลักดันการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ เช่น การจัดทำหลักสูตรพัฒนามนุษย์และสังคม สังคมสงเคราะห์ ความเสมอภาคและสิทธิ ความเท่าเทียม พัฒนาความรู้รายวิชาให้สามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกและ เหตุการณ์ปัจจุบัน

การวิจัยเรื่องความต้องการของนักศึกษาต่อการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความต่างทางวัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น สอดคล้องกับการวิจัยเกี่ยวกับ การบริการวิชาการองค์ความรู้ ด้านภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และเศรษฐกิจพอเพียง กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เดชดนัย จุ้ยชุม และคณะ, 2558) การวิจัยความต้องการการจัดการศึกษา ด้านความรู้ ด้านการพัฒนาทักษะ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการจัดการศึกษาและการ พัฒนากลุ่มวิชาภาษา ที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ (วันชัย แก้วหนูนวล และภัสรธีรา ฉลองเดช, 2561) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้ภาษามลายู การใช้คำศัพท์ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา (ซาฮีฎีน นิติภาค และคณะ, 2560) การ พัฒนาทักษะทางภาษาการเขียนอักษรจีน (ปาริษา รักเกื้อ และคณะ, 2567) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการใช้

ภาษาอังกฤษ รวมไปถึงการบูรณาการกับการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส (ฟารีดา กิตติวิโรจน์ และคณะ, 2560) สามารถอธิบายได้ถึงความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจมหาวิทยาลัย รวมถึงปัญหาความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมาสู่การพัฒนา นโยบายการศึกษา

การวิจัยยังพบว่า ความต้องการการจัดการศึกษาเชื่อมโยงกับการต่อยอดองค์ความรู้ทางสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยนำแนวทางการจัดการคุณภาพสำหรับการจัดการคุณภาพสำหรับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน เป็นเครื่องสะท้อนการบูรณาการศาสตร์ทางสังคมและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน (พรรณเพ็ญ พลาศัย, 2561) ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา การบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการและการทำศิลปวัฒนธรรม จึงอยู่บนฐานความต้องการและยังสามารถนำมาสู่การพัฒนาในเชิงนโยบาย การพัฒนาหลักสูตรศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ ไม่ได้มีข้อจำกัดเพียงศาสตร์ความรู้เพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้น การบูรณาการศาสตร์ความรู้ อย่างเป็นสหวิทยาการ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เสนอการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ บนฐานความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ใช้การบูรณาการทางศาสตร์วิชาทางสังคมศาสตร์ สอดคล้องกับทักษะ ความรู้ การเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการบูรณาการกับกลุ่มวิชาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้และทักษะทางภาษา เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการคิดเชิงระบบ เพื่อนำมาสู่การกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับพันธกิจมหาวิทยาลัย ในระยะแรกจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของนักศึกษา บุคลากร หน่วยงาน ทุกคณะ สถาบันให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวกันในการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป ตลอดจนการปรับโครงสร้างการพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดตั้งคณะทำงานหรือสถาบันศูนย์การจัดการศึกษาทั่วไป ทั้งนี้การกำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์บนฐานความต้องการของนักศึกษา จะเป็นหลักประกันว่าทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์บนฐานความต้องการของนักศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมจากตัวแทนนักศึกษา การสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาสู่การกำหนดนโยบายจากล่างขึ้นบน

2. ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไปด้านสังคมศาสตร์ บนฐานความต้องการของนักศึกษา มุ่งเน้นส่งเสริมความรู้ความสามารถ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม และกำหนดบทบาทและความร่วมมือหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยโดยการบูรณาการของหน่วยงาน ตลอดจนการปรับโครงสร้างจัดตั้งงานบริหารการศึกษาทั่วไป

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษาผ่านสถาบันฝ่ายพัฒนานักศึกษา เช่น องค์กรนักศึกษา สมาคม และสโมสรนักศึกษา เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตรนโยบายการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้านคุณภาพการศึกษาและด้านต่าง ๆ

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษากับท้องถิ่นชุมชน

3. การวิจัยเชิงพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษาความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

4. การวิจัยประโยชน์และผลกระทบจากการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางการพัฒนาการศึกษาควบคู่การวิจัย

5. การวิจัยด้านการทำนุศิลปวัฒนธรรมในการจัดการศึกษาบูรณาการการบริการวิชาการ

6. การวิจัยการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทุนมนุษย์ในระดับอุดมศึกษาและการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7. การวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ การศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษา มาลายู สาขาวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาไทย รวมถึงการศึกษาควบคู่กับศาสตร์ต่าง ๆ ในเชิงการบูรณาการ

รายการอ้างอิง

กิตติพัฒน์ นนทปัทมเดชกุล. (2565). *ปรัชญาและแนวคิดสังคมสงเคราะห์*. สำนักพิมพ์สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.

- ไกรสร วันละ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2564). การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย. *วารสารมจร. มาหิศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, 7(3), 56-66.
- คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565. <https://www.ops.go.th/th/ches-downloads/edu-standard/item/6942-2022-07-22-03-17-22>
- จงรัก พลาศัย. (2557). การพัฒนามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์: จากอดีตสู่ปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1), 1-11. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/53483>
- ชาอีฐีน นิติภาค, รอฮานี เต๊ะซา, ฟิรดาวซ์ มุหะมัด, กามิลียา หะยีหะซา, และสุไลมาน สมาชิก. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการใช้คำศัพท์ภาษามลายู เรื่อง อวัยวะร่างกายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารที่ทัศนวัฒนธรรม*, 16(1), 36-50.
- เดชดนัย จุ้ยชุม, นวลปราง อรุณจิต, ฮัสสัน คูมาลี และเกษรา บ่าวเข้มซ้อย. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ในการบริการวิชาการองค์ความรู้ ด้านภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และเศรษฐกิจพอเพียงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการรักบ้านเกิด คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 2(2), 85-93.
- นวลปราง อรุณจิต, รอฮานี เต๊ะซา และฟิรดาวซ์ มุหะมัด. (2560). แนวทางการมีส่วนร่วมของนักศึกษากับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 1-14. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/74965/60504>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป หมวกสกุล, จงรัก พลาศัย, เจ๊ะเหลาะ แซกพงศ์, วันชัย แก้วหนูนวล และอวยชัย เปลื้องประสิทธิ์. (2556). การทบทวนวรรณกรรม: ข้อเสนอเชิงนโยบายและ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 5(4), 66-74. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/pnujr/article/view/53789>

- ปาริชาะ รักเกื้อ, อาอี๊สะ มามุ และรัฐพร ศิริพันธุ์. (2567). ทศนคติและพฤติกรรมในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 1-12. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/issue/view/17706/5077>
- พรรณเพ็ญ พลาชัย (2561). การจัดการคุณภาพสำหรับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในชุมชน. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 10(3), 143–151. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/pnujr/article/view/132806>
- พาริตา กิตติวิโรจน์, นูรอ ยาเซ็ง, เดชดนัย จุ้ยชุม, กามิลียา หะยีหะซา และสุไลมาน สماعيل (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการบริการวิชาการค่ายภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 15–26. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/74966>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (2559). *ยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2557-2560 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฉบับทบทวน พ.ศ.2559*. <https://divisions.sru.ac.th/research/wp-content/uploads/sites/26/2016/09/Office-Strategic-Research-Fund-2557-2560-edition-2559-review.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 –2570)*. สำนักนายกรัฐมนตรี. https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf
- สุนันท์ สีพาย และไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2561). เปลี่ยนผ่านการศึกษาไทยสู่ การศึกษา 4.0. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 24(2), 13-27.
- วันชัย แก้วหนูนวล และภัสรธีรา ฉลองเดช. (2561). ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย: กรณีศึกษาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 1-11 <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/view/133575>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). Harper Collins.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis* (3rd ed.). Harper & Row.